

Ekstern Lektor

December 2011

Niels Refslund

Københavns Universitet, Økonomisk Institut

Arbejde: Chefkonsulent Niels Refslund

Finansministeriet

Moderniseringsstyrelsen

Landgreven 4

1017 København K.

Tlf. 33 92 88 06 Mobil 20 95 26 11

e-post: nrf@oes.dk

Forvaltningsret, efterår 2011 (Re-eksamen 23/2-2012) **Rettevejledning: Om offentlighed i forvaltningen m.v.**

Spørgsmål:

1. Sammenlign den gældende lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) med det forslag til ændring af offentlighedsloven, som den daværende regering fremsatte i 2011. (Bilag A)
2. Giv en begrundet retlig vurdering af lovgivningsprocessen som den omtales i Bilag B, set i lyset af Persondatalovens bestemmelser (inddrag Bilag C) samt Ministeransvarlighedsloven (Bilag D).
3. Diskutér hvorvidt pressen ville have kunnet få indsigt i regeringens arbejde med det omtalte lovforslag (Bilag B), såfremt det førnævnte forslag til ændring af offentlighedsloven (Bilag A) var blevet vedtaget af Folketinget

Ad. spm. 1:

Bilagets forslag til nye bestemmelser (NL) skal sammenholdes med den gældende lovs (GL) tilsvarende bestemmelser og væsentligste forskelle m.h.t. **undtagelser** fremhæves:

Forslag til Ny lov om off. i forv. (NL)	Gældende lov om off. i forv. (GL)
Undtaget er sager om førelse af en kalender	Undtaget er sager om førelse af en ministerkalender
Undtaget er interne dokumenter (§ 23)	Undtaget er interne arbejdsdokumenter (§§ 7, 8)
Interne dok = ikke afgivet til udenforstående hhv. led i ministerbetjening og/eller økonomisk-politiske forhandlinger og initiativer	Interne arb.dok = dok.til eget brug samt interne brevvekslinger inden for samme myndighed hhv. inden for en kommune mellem dens organer.
Undtaget er dok. og oplysninger i forbindelse med ministerbetjening (§ 23, litra 1; § 24 litra 1 og 2)	Ingen undtagelser vedr. ministerbetjening, men undtagelse af brevveksling vedr. lovgivning (§ 10 stk 1)
Ministerbemyndigelse til at givnærmere regler om omfanget af offentlighed om interne dokumenter i kommuner og regioner, i endelig form. Udgangspunktet er m.a.o. lukkethed	Undtaget er brevveksling mellem kommunalbestyrelsen og dens udvalg eller lignende organer indbyrdes. Ellers ingen særlige undtagelser
Undtaget er Interne dok. og oplysninger mellem KL og Danske Regioner og disses medlemmer som led i drøftelser af politiske initiativer	Ingen særlige undtagelser på dette område
Visse interne dok. i endelig form er undergivet aktindsigt: Positivliste	Ingen positivliste, da udgangspunktet er ret til aktindsigt, medmindre der findes undtagelse

Generelt:

- Mere lukkethed om det politiske niveau: Ministerbetjening hhv. kom/reg.- politiske drøftelser.
- Udvidelse af undtagelser: Ministerkalender -> kalender. Interne arbejdsdok -> dok. + oplysninger

Ad. spm. 2:

Lovgivningsprocessen er præget af to forskellige forvaltningsretlige problemer, som er:

- a. Spm. vedr. persondata og samkøring af registre
- b. Spm. vedr. en ministers oplysninger til Folketinget – herunder om høring af lovforslag

Ad. a.

Der er tale om lovgivning som led i den såkaldte "Ungepakke", som generelt handler om at bringe unge i uddannelse (95 %) og/eller i arbejde. Til det formål ønsker lovgiver at etablere et bedre datagrundlag om de unge, bl.a. ved hjælp af registersamkøring, som kan understøtte kontrolformål. Jfr. Persondataloven §§ 43 og 57 skal der forinden foretages anmeldelse til Datatilsynet. Det sker rigtig nok her, helt rutinemæssigt, men Datatilsynets høringssvar og videre synspunkter er åbenbart ubelejlig for lovgiver (det praktiske lovforberedelsesarbejde foretages af Arbejdsmarkedsstyrelsen).

Ad. b.

Beskæftigelsesministeren oplyser ikke ved lovforslagets fremsættelse og behandling om Datatilsynets betænkeligheder ved lovforslaget. Det er klart en fejl, som først kommer frem i og med at Dagbladet Information kræver aktindsigt – og derefter påpeger misforholdet. Derefter beklager ministeren fejlen; en beklagelse som Folketingets formand tilslutter sig. Konsekvenser: Intet grundlag for et strafferetligt ministeransvar i h.t. lov om ministeransvar. Der kunne potentielt være tale om aktivering af et parlamentarisk-politisk ansvar, men dette bliver så at sige "afvæbnet" af ministerens beklagelse af den stedfundne fejl (= manglende information).

Ad. Spm. 3

Pressen har de facto fået aktindsigt i den pågældende lovgivningsproces i medfør af den gældende lov om offentlighed i forvaltningen. Der er tale om en indsigt ex post.

Der ville også efter de nye bestemmelser (som ikke er vedtaget) i givet fald være tale om ex post indsigt. Men under disse regler ville hele processen givetvis være undtaget fra aktindsigt, fordi det drejer sig om udveksling af dokumenter og oplysninger i forbindelse med ministerbetjening, jfr. NL § 24. Spørgsmålet er dernæst, om der kunne blive tale om indsigt i dokumenter i endelig form, jfr. NL § 26. Det må man formode, men derved ville det næppe være blevet klarlagt, at ministeren i sidste instans havde forholdt Folketinget væsentlige oplysninger. Det vil ikke fremgå af 'endeligt dokument'.

Vurdering:

Den gode besvarelse indeholder (1) en udtømmende og nuanceret redegørelse for de to regelsæts indbyrdes ligheder hhv. forskelle under aktiv inddragelse af den gældende offentlighedslov samt det vedhæftede bilag A. (2) en klar fokusering på de forvaltningsretlige hovedspørgsmål og stillingtagen under inddragelse af bilag B – C – D. (3) Evne til konkret anvendelse af bilag A på faktum i bilag B.

Besvarelser under middel (alle spørgsmål) vil enten mangle grundlæggende viden om retlige problemer eller mangle tilstrækkelig dybde/nuancering i behandlingen af de enkelte spørgsmål. Ligeledes vil en sådan besvarelse typisk kunne lide af mangelfuld inddragelse af bilag.

Den uacceptable besvarelse (alle spørgsmål) vil være karakteriseret af graverende fejl og mangler – og typisk savne argumentation og retlig viden/metodik. Måske ingen eller forfejlet bilagsinddragelse.

Niels Refslund